

Moet de wettelijke taak LLO worden verruimd?

Leven Lang Ontwikkelen

Samenvatting eindrapport
Onderzoek Verbreding wettelijke taak LLO,
een Onderzoek van ECBO, Ockham IPS, Hobéon en ROA
November 2025

Het belang van LLO

Overwegingen rondom uitbreiding van wettelijke verantwoordelijkheden rondom Leven Lang Ontwikkelen

Belang van Leven Lang Ontwikkelen

LLO is essentieel om werknemers up-to-date te houden in een snel veranderende arbeidsmarkt en duurzame inzetbaarheid te bevorderen.

Huidige uitdagingen LLO

Het huidige stelsel stuit op beperkingen die de effectiviteit van LLO voor publieke onderwijsinstellingen verminderen en aanpassing vereisen.

Noodzaak voor oplossingen

Verruiming van de wettelijke taak kan zorgen voor betere ondersteuning en stimulering van Leven Lang Ontwikkelen binnen het publieke onderwijs.

Stapsgewijze aanpak

Een gefaseerde implementatie helpt om LLO effectief te integreren en zo de arbeidsmarkt toekomstbestendig te maken.

Waarom LLO versterken?

Overwegingen rondom uitbreiding van wettelijke verantwoordelijkheden rondom Leven Lang Ontwikkelen

Economische en demografische uitdagingen

De stagnerende productiviteitsgroei en vergrijzing veroorzaken structurele tekorten op de arbeidsmarkt in Nederland.

Gebrek aan leercultuur in mkb

Veel mkb-bedrijven missen een volwassen leercultuur, waardoor ze kwetsbaar zijn voor digitale en groene transitie.

Versnipperd LLO-aanbod

Het huidige LLO-aanbod is versnipperd en onvoldoende gericht op benodigde vaardigheden voor toekomstige arbeidsmarkttransities.

LLO als sleutel tot toekomst

Leven Lang Ontwikkelen wordt gezien als cruciaal voor inzetbaarheid, maatschappelijke transitie en regionale leefbaarheid.

Waar loopt het vast?

Knelpunten in het huidige stelsel

Systeem- en transitiefalen

Maatschappelijke baten van scholing worden niet verrekend, wat leidt tot onderinvesteringen en toekomstig aanbodtekort.

Vraag en aanbod mismatch

In sectoren zoals zorg, onderwijs en techniek overstijgt de vraag het huidige aanbod van geschoolde werknemers.

Beperkte leercultuur en HR-capaciteit

Gebrek aan leercultuur en HR-capaciteit, vooral in het mkb, beperkt scholingsmogelijkheden en groei.

Versnippering en onzeker beleid

Versnipperde verantwoordelijkheden en tijdelijke financiering leiden tot hoge risico's voor onderwijs en bedrijfsleven.

Wat is er nodig?

Oplossingsrichtingen

Samenwerking en infrastructuur

Versterken van samenwerking tussen onderwijs, werkgevers en overheid is essentieel voor een sterk LLO-stelsel.

Flexibiliteit en maatwerk in leren

Modulaire trajecten en microcredentials zorgen voor leren dat aansluit op individuele behoeften.

Cultuurverandering in leren

Leren moet vanzelfsprekend worden binnen loopbanen en organisaties voor duurzame ontwikkeling.

Beleidszekerheid en investeringen

Stabiele wet- en regelgeving stimuleert duurzame samenwerking en investeringen in LLO.

Wettelijke taak

Waarden en stappen

Stap 1: Fundament (zorgplicht)

Wettelijke zorgplicht

Publieke instellingen hebben een wettelijke zorgplicht om regionale LLO-vragen continu in kaart te brengen, samen met het bedrijfsleven en ketenpartners.

Transparantie en toegankelijkheid

Het proces moet transparant en toegankelijk zijn voor private opleiders om samenwerking binnen regionale infrastructuren te stimuleren.

Rol van publiek Onderwijs

Publiek onderwijs heeft geen regie, maar moet permanent aanwezig zijn in arbeidsmarktinfrastructuur en afstemmen op behoeften van bedrijven en werkenden.

Stap 2: Mogelijkheden vergroten

Maatwerk in onderwijs vergroten

Mogelijkheden tot maatwerk in mbo, hbo en wo worden uitgebreid door derde leerweg en microcredentials te verankeren.

Samenwerking onderwijs en bedrijfsleven

Een dekkend LLO-portfolio vereist samenwerking tussen bedrijfsleven en zowel publiek als privaat onderwijs op basis van complementariteit.

Financiering en regelgeving

Non-formeel onderwijs blijft niet-bekostigd, staatssteunregels blijven gelden, en toekomstige financiering via leerrechten wordt mogelijk gemaakt.

flexibilisering,
in het onderwijs

Stap 3: Benutten financierings-model

Nieuwe vraagfinanciering

Leerrechten en individuele ontwikkelrekeningen vergroten deelname en stimuleren een duurzame leercultuur in de arbeidsmarkt.

Betere benutting bestaande middelen

Versnipperde financieringsstromen over departementen, sectoren en regio's moeten efficiënt worden gebundeld en ingezet.

Stapsgewijze aanpak met stakeholders

Succesvolle implementatie vereist een gefaseerde aanpak met betrokkenheid van alle relevante partijen en stakeholders.

